

Huvudman

Sigtuna kommun
sigtuna.kommun@sigtuna.se

Beslut

Datum 2026-04-17
Dnr SI 2026:87
Sida **1 (6)**

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning inom svenska för invandrare (SFI) vid Iris Hadar AB/Optimusvägen 14, Upplands Väsby, med Sigtuna kommun som huvudman.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Sigtuna kommun en anmärkning avseende brister rörande betygskatalog. Sigtuna kommun ska senast den **10 augusti 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar samt extra anpassningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:87) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildning vid anordnaren Iris Hadar i Upplands Väsby med Sigtuna kommun som huvudman. Tillsynen i detta ärende är avgränsad till verksamheten vid SFI som ges genom närundervisning. Utbildningen anordnas genom entreprenad men det är huvudmannen för utbildningen, Sigtuna kommun, som är ytterst ansvarig för utbildningen för de elever som har Sigtuna kommun som hemkommun, samt att dessa elever får den utbildning de har rätt till.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Iris Hadar AB i Upplands Väsby följer gällande bestämmelser om betygskatalog, utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar samt extra anpassningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare och rektorn samt genom lektionsobservationer mellan den 22–23 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygskataloger och individuella studieplaner. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

En kommun eller en region får, när det gäller kommunal vuxenutbildning, överlämna även den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter till utföraren (23 kap. 6 § skollagen).

Anmärkning

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens utredning framgår att Iris Hadar har beviljats betygsrätt.¹ Sigtuna kommun har överlämnat vissa uppgifter som rör rektorns myndighetsutövning och andra rektorsuppgifter till Iris Hadar i Upplands Väsby rektor (nedan kallad rektorn). Två av de överlämnade uppgifterna är att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar samt förande av betygskatalog.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av en förteckning över den personal som undervisar elever i SFI där det framgår vilka lärare som har

¹ Se Skolinspektionens beslut den 29 juni 2023, Dnr 2023:1495

lärarlegitimation. Skolinspektionen har även tagit del av verksamhetens två senaste betygs kataloger.

Av ingivna betygs kataloger framgår information om eleven, vilket betyg eleven uppnått, betygsdatum samt vem som undervisat eleven. I betygs katalogerna går dock att utläsa att respektive elev undervisats av en lärare utan lärarlegitimation, men att betygs katalogerna endast har signerats av en legitimerad lärare.

Såväl lärare som rektorn uppger att om den undervisande läraren inte har lärarlegitimation ska betyg sättas i samråd med en legitimerad lärare och båda lärare ska signera uppgiften om betyg i betygs katalogen.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog (4 kap. 11 § förordningen om vuxenutbildning [2011:1108]).

Enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:08) om betygs katalog för vuxenutbildningen ska betygs katalogen föras löpande. Beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen i anslutning till att kursen, delkursen, nivån eller delnivån i ämnet har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (5–7 §§).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende signering av betygs katalog. Av utredningen framgår att när undervisningen har bedrivits av en lärare som saknat lärarlegitimation har beslut om betyg fattats tillsammans med en legitimerad lärare. I betygs katalogen har dock endast den legitimerade läraren signerat. Beslut om betyg ska föras in i en betygs katalog och den eller de som beslutar om betyget ska förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Att den undervisande läraren inte har signerat i betygs katalogen utgör därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen).

Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Sigtuna kommuns verksamhet vid Iris Hadar AB/Optimusvägen 14, Upplands Väsby uppfyller inte författningarnas krav vad gäller signering av betygskatalog. Utredningen visar att i de fall undervisning har bedrivits av en lärare som saknar lärarlegitimation har beslut om betyg fattats tillsammans med en legitimerad lärare. I betygskatalogen har dock endast den legitimerade läraren försett uppgiften om betyg med en signatur. Med beaktande av detta bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Sigtuna kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl lärare som studie- och yrkesvägledare, specialpedagog och rektorn uppger flera exempel på hur utbildningen anpassas utifrån elevernas utbildningsmål, behov och förutsättningar. När en elev börjar vid verksamheten har de en obligatorisk introduktionsperiod på två till fyra veckor där elevernas kunskaper testas för att bland annat ta reda på om den nivå och placering som hemkommunen bestämt för eleven är korrekt. Om det under introduktionsperioden visar sig att elevens placering inte motsvarar elevens kunskaper och förutsättningar, kan eleven omplaceras till en nivå som är mer lämplig. Elever får i anslutning till introduktionsperioden träffa studie- och yrkesvägledare som erbjuder individuella samtal med varje elev för att bland annat ta reda på elevens utbildningsmål och utbildningsbakgrund.

Elever uppger att de kan välja mellan att läsa dagtid och kvällstid samt olika studietakter, vilket bekräftas av lärare, studie och yrkesvägledare samt rektor.

Lärare uppger att elever även har möjlighet att läsa kurser snabbare vid snabb progression samt att det finns möjlighet att, i viss utsträckning, förlänga kurser om eleven har behov av det för att kunna slutföra sina studier. Lärare uppger vidare att undervisningen kontinuerligt anpassas genom att lärare använder en variation av olika pedagogiska metoder och material i syfte att göra undervisningen tillgänglig för varje elev.

Rättslig reglering

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar (20 kap. 2 § skollagen).

I vuxenutbildning ska hänsyn tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen.

Vuxenutbildningen ska stödja de elever som under sin studietid har behov av att kombinera utbildning och arbete. Flexibilitet ska alltid eftersträvas när det gäller utbildningen och det kan handla om plats för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sätt att lära (förordning om läroplan för vuxenutbildningen [SKOLFS 2012:101], avsnitt 1 En likvärdig utbildning och avsnitt 2.1 Kunskaper).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och specialpedagog uppger att extra anpassningar sker på initiativ från lärarna men även i samråd med specialpedagogen. Vidare uppger de att elever som är i behov av extra anpassningar får det stödet. Som exempel nämns att elever kan få förlängd skrivtid, anpassade uppgifter och översättningshjälp i de fall undervisande lärare behärskar elevens språk.

Lärare uppger vidare att om en elev befaras att inte nå målen erbjuds individuella samtal med läraren som ett första steg i att kartlägga elevens svårigheter och sätta in relevant stöd. Elever uppger att lärare i flera fall är tillgängliga och att de är behjälpliga om eleverna upplever svårigheter inom vissa färdigheter eller uppgifter. Elever kan även jobba individuellt med specialpedagogen, i de fall där mer djupgående insatser krävs.

Rättslig reglering

Om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

X Jasmine Johansson

Föredragande
Signerat av: Jasmine Johansson

I ärendets slutliga handläggning har även Johan Runemark Brydsten medverkat.